

nen. Dr H. Bavinck¹⁾ schreef in zijn Psychologie der Heilige Schrift: De Bijbel „is het boek der zelfkennis even goed als het boek der kennis Gods”. Het is zo waar wat Tournier zeide: „We kunnen onze patienten niet verder helpen dan we zelf zijn”.

Over het bidden met onze patienten is uiteraard ook gesproken. De bekende Züricher psychotherapeut Dr Alphonse Maeder, wiens leiding we de laatste dagen van het Congres zo bijzonder hebben gewaardeerd, waarschuwde voor de moeilijkheden, die bij het bidden met onze patienten kunnen voorkomen, vooral voor de erotische sfeer die hierdoor geschapen kan worden.

We moeten zo oppassen in de omgang met onze patienten, vooral ook daarvoor, dat we geen moraal-predikers worden. Job kende dat, toen hij tegen zijn vrienden zei: „Gij zijt nietige medicijnmeesters”.

Hoe moeilijk is het om de juiste toon in de omgang met onze zieken te treffen, en begrip voor hun moeilijkheden te tonen, die ze maskeren. Wat is er bijvoorbeeld soms weinig drang tot gezond willen zijn bij de zieke, al betuigt hij het tegendeel met nog zoveel klem. Treffender vraag kan dikwijls een zieke niet gesteld worden, en dan nog wel aan iemand die 38 jaar ziek te bed ligt, dan Jezus deed: „Wilt gij gezond worden?”

Zowel Tournier als Maeder bevestigden de ervaring van velen, dat bij vele zieken onbewust een angst om beter, om gezond te worden, bestaat. Een patient moet zijn nood voelen en vrijwillig naar de arts komen, anders kan men hem dikwijls beter terug sturen.

De mensen moeten bevrijd worden van de negatieve krachten, die hen verhinderen gezond te zijn en te worden.

De Bijbel leert ons ook veel over de praktijk. Hoe wordt de analyse, het zich uitspreken en de bevrijding zielkundig en diepgeestelijk bijvoorbeeld in de 32ste Psalm beschreven.

De biecht en de katharsis kunnen reeds zo bevrijdend werken. Wij moeten nooit zeggen: gij wilt niet beter worden, maar voorzichtig nagaan waarom herhaaldelijk onze patienten een angst voor de gezondheid, het leven en de toekomst hebben, wat zij willen bereiken met hun ziekte.

Hoe kan een arts met een drukke praktijk daar tijd voor vinden, hoe kan het tijdsprobleem opgelost worden?

Deze vraag zal iedere arts voor zich zelf moeten oplossen, maar

¹⁾ Dr H. Bavinck: Beginnselen der psychologie, Kampen, 1897.